

NBM-002-001217

Seat No. _____

B. Com. (CBCS) (Sem. II) Examination

April / May – 2017

Advanced Statistics : Paper - II

(Old Course)

Faculty Code : 002

Subject Code : 001217

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) દરેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.
(૨) જમણી બાજુએ ગુણ શીવેલ છે.

૧ (અ) પ્રયક્તિત સંકેતો અનુસાર સાબિત કરો કે $P(A \cap B) = P(A) \cdot P(B/A)$. ૫

(બ) જો A, B અને C ત્રણ પરસ્પર નિવારક અને નિ:શેષ ઘટનાઓ હોય ૫

અને $3P(A) = 2P(B) = 6P(C)$ હોય તો $P(A \cup B)$, $P(A \cup C)$

અને $P(B \cup C)$ શોધો.

(ક) જો $P(A) = \frac{1}{3}$, $P(B) = \frac{3}{4}$, અને $P(A \cap B) = \frac{1}{6}$ હોય તો $P(A' \cap B')$, ૫

$P(A' \cup B')$, $P(A'/B')$ શોધો.

(ડ) જો $A = \{1, 2, 5, 6, 8\}$, $B = \{2, 4, 6, 10, 11\}$, $C = \{1, 2, 3, 5, 6, 11, 12\}$, ૫

તો સાબિત કરો કે $A \cup (B \cap C) = (A \cup B) \cap (A \cup C)$.

અથવા

- ૧ (અ) જો $A = \{1, 2, 4\}$, $B = \{2, 3\}$, $C = \{3, 5\}$ હોય તો સાબિત કરો કે ૫

$$A \times (B \cap C) = (A \times B) \cap (A \times C)$$

- (બ) સાબિત કરો કે $P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B)$. ૫

- (ક) એક બેગમાં 5 લાલ અને 3 કાળા દડાઓ છે. બીજી બેગમાં 4 લાલ અને 5 કાળા દડાઓ છે. તેમાંથી એક બેગ યદ્યચ્છ રીતે પસંદ કરી બે દડાઓ લેતા તેમા એક દડો લાલ અને બીજો દડો કાળો હોવાની સંભાવના શોધો. ૫

- (ડ) જો $P(A') = \frac{3}{4}$, $P(B') = \frac{3}{5}$, $P(A' \cap B') = \frac{8}{15}$ હોય તો $P(A/B)$ ૫

અને $P(B/A)$ શોધો.

- ૨ (અ) દીર્ઘકાલનીન વધઘટ અને ચલિત સરેરાશની રીત સવિસ્તર સમજાવો. ૧૦

- (બ) નીચે આપેલી માહિતી માટે દ્વિઘાતી પરવલયનું સમીકરણ ન્યૂનતમ વર્ગોની રીતે મેળવો અને વર્ષ 2015 માટે અનુમાનિત કિંમત મેળવો : ૧૦

વર્ષ	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
કિંમત	15	14	18	20	17	24	27

અથવા

- ૨ (અ) નીચે આપેલી માહિતી માટે સુરેખાનું અન્વાયોજન ન્યૂનતમ વર્ગોની રીતે કરો અને સુરેખવલણો શોધો ૧૦

વર્ષ	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
કિંમત	40	45	46	42	47	50	46

- (બ) આપેલી માહિતી માટે સરેરાશની પદ્ધતિથી મોસમી સૂચકઆંકો શોધો : ૧૦

વર્ષ	Q_1	Q_2	Q_3	Q_4
1994	72	68	60	70
1995	76	70	82	74
1996	74	66	84	80
1997	76	74	84	78
1998	78	74	86	82

- ૩ (અ) અસતત યદચ્છ ચલ x નું સંભાવના વિતરણ નીચે મુજબ છે : ૮

x	-2	-1	0	1	2	3
$p(x)$	p	$\frac{2}{15}$	$2p$	$\frac{4}{15}$	$3p$	$\frac{1}{5}$

- (૧) P શોધો.
(૨) મધ્યક અને વિચરણ શોધો.
(૩) $E(2x+3)$, $Var(3x)$ અને $V(2x+3)$ શોધો.

- (બ) ગાણિતિક અપેક્ષાના ગુણધર્મો લખો. ૭

અથવા

- ૩ (અ) એક બોક્સમાં ૩ સફેદ અને ૬ કાળા દડા છે. તેમાંથી એક વ્યક્તિ ૭
૨ દડાઓ પસંદ કરે છે. વ્યક્તિને પ્રત્યેક સફેદ દડા દીઠ રૂ. ૧૫ મળે છે
જ્યારે પ્રત્યેક કાળા દડા દીઠ રૂ. ૫ ચૂકવવા પડે છે. તો વ્યક્તિને મળતી
રકમની અપેક્ષિત કિંમત શોધો.

- (બ) અસતત યદચ્છ ચલ x નું સંભાવના વિતરણ નીચે પ્રમાણે છે : ૮

x	0	1	2	3	4	5	6
$p(x)$	0	k	$2k$	$3k$	k^2	$2k^2$	$5k^2 + k$

- (૧) k શોધો.
(૨) મધ્યક અને વિચરણ શોધો.

- ૪ (અ) દ્વિપદી વિતરણના ગુણધર્મો લખો. ૫

- (બ) એક દ્વિપદી વિતરણનો મધ્યક ૩ અને વિચરણ ૨ છે, તો પ્રાયલો શોધો. ૫

- (ક) એક દ્વિપદી વિતરણ માટે $n=10$ અને $p(x=5)=2p(x=4)$ હોય તો ૫

મધ્યક અને વિચરણ શોધો.

અથવા

- ૪ (અ) પોયસન વિતરણના ગુણધર્મો અને ઉપયોગો લખો. ૭
- (બ) પોયસન વિતરણનું અન્વાયોજન કરો : ૮

x	0	1	2	3	4	5
આવૃત્તિ	42	33	14	6	4	1

$$(e^{-1} = 0.3679)$$

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) All questions are compulsory.
(2) Marks are indicated on right side.

- 1 (a) In usual notations prove that 5

$$P(A \cap B) = P(A) \cdot P(B/A).$$
- (b) If events A , B and C are mutually exclusive and 5
exhaustive events and $3P(A) = 2P(B) = 6P(C)$ then
find $P(A \cup B)$, $P(A \cup C)$ and $P(B \cup C)$.
- (c) If $P(A) = \frac{1}{3}$, $P(B) = \frac{3}{4}$, $P(A \cap B) = \frac{1}{6}$ then find 5

$$P(A' \cap B')$$
, $P(A' \cup B')$, $P(A'/B')$.
- (d) If $A = \{1, 2, 5, 6, 8\}$, $B = \{2, 4, 6, 10, 11\}$, $C = \{1, 2, 3, 5, 6, 11, 12\}$, 5
then prove that $A \cup (B \cap C) = (A \cup B) \cap (A \cup C)$.

OR

- 1 (a) If $A = \{1, 2, 4\}$, $B = \{2, 3\}$, $C = \{3, 5\}$ then prove that 5
 $A \times (B \cap C) = (A \times B) \cap (A \times C)$.
- (b) Prove that $P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B)$. 5
- (c) In a first bag there are 5 red and 3 black balls. In a 5
second bag there are 4 red and 5 black balls. Randomly
one bag is selected and from that two balls are drawn.
Find the probability that one ball is of red and second
is black.
- (d) If $P(A') = \frac{3}{4}$, $P(B') = \frac{3}{5}$ and $P(A' \cap B') = \frac{8}{15}$ then find $P(A/B)$ 5
and $P(B/A)$.

- 2 (a) Explain in detail long term fluctuation and method 10
of moving average.
- (b) For the given data fit a second degree parabolic 10
equation by method of least square. Estimate the
value for the year 2015

Year	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Value	15	14	18	20	17	24	27

OR

- 2 (a) For the given data first a straight line equation by 10
method of least square and find linear trend values.

Year	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Value	40	45	46	42	47	50	46

- (b) For the given data find seasonal index numbers by 10
simple average method.

Year	Q_1	Q_2	Q_3	Q_4
1994	72	68	60	70
1995	76	70	82	74
1996	74	66	84	80
1997	76	74	84	78
1998	78	74	86	82

- 3 (a) Following is the probability distribution of discrete random variable. 8

x	-2	-1	0	1	2	3
$p(x)$	p	$\frac{2}{15}$	$2p$	$\frac{4}{15}$	$3p$	$\frac{1}{5}$

- (1) Find p .
 (2) Find mean and variance.
 (3) Find $E(2x+3)$, $Var(3x)$ and $Var(2x+3)$.

- (b) Write the properties of Mathematical expectation. 7

OR

- 3 (a) In a box there are 3 white and 6 black balls. 7
 A person selected two balls at random. A person is getting Rs. 15 for each white ball and loosing Rs. 5 for each black ball. Then find the expected values of the amount.

- (b) Following is the probability distribution of random variable x

x	0	1	2	3	4	5	6
$p(x)$	0	k	$2k$	$3k$	k^2	$2k^2$	$5k^2 + k$

- (1) Find k
 (2) Find mean and variance.

- 4 (a) Write the properties of Binomial Distribution. 5

- (b) For a Binomial distribution mean is 3 and variance is 2. Find parameters of the distribution. 5

- (c) For a Binomial distribution $n=10$ and 5

$p(x=5) = 2p(x=4)$ then find mean and variance.

OR

- 4 (a) Write the properties and uses of Poisson Distribution. 7
(b) Fit a Poisson Distribution : 8

x	0	1	2	3	4	5
Frequency	42	33	14	6	4	1

$$(e^{-1} = 0.3679)$$
